

Friluftsskolan Vargen
Kaserngatan 20
981 37 Kiruna

2006-11-08
1 (2)
Dnr 54-2006:2302

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Friluftsskolan Vargen i Kiruna

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Friluftsskolan Vargen i Kiruna kommun. Besök gjordes i skolan den 20–21 september 2006.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar endast områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete, då inga brister i verksamheten har konstaterats.

Skolverket avser att följa upp inspektionen efter sex månader. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att eleverna på Friluftsskolan Vargen har en trygg och trivsamt lärandemiljö. Lärarna visar på ett stort engagemang och samtliga intervjuade bekräftar bilden av en god stämning såväl mellan elever som mellan vuxna och elever. Skolan bedriver ett mycket tydligt och medvetet hälsofrämjande arbete. Eleverna ges bra förutsättningar till motion och de har goda kunskaper om exempelvis friluftsliv, miljö och hälsa.

Skolan har under de två första åren utarbetat en grund för sitt kvalitetsarbete som ger bra förutsättningar att utveckla arbetet vidare. Det är dock viktigt att skolan

Skolverket

förbättrar sitt kvalitetsarbete och sin kvalitetsredovisning så att skolans undervisning och kunskapsresultat i högre grad kan bedömas i samtliga ämnen.

Skolans lärare har god kännedom om elevernas kunskapsutveckling. Skolverket bedömer dock att skolan saknar en heltäckande uppföljning och utvärdering av skolans resultat avseende elevernas kunskaper. Den resultatuppföljning som genomförs koncentreras på svenska, engelska och matematik. Eftersom skolan saknar en tydlig och systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i övriga ämnen är det svårt att bedöma dessa.

Inspektionen visar att eleverna i nuläget har tillgång till en fungerande utbildning. För att även fortsättningsvis kunna genomföra en undervisning av hög kvalitet inom samtliga ämnen behöver skolan förbättra de lokalmässiga förutsättningarna för undervisningen i ämnena hem- och konsumentkunskap, trä- och metallslöjd samt de naturorienterade ämnena. Skolan behöver också arbeta vidare för ökad behörighet inom några ämnen.

Skolverket bedömer att Friluftsskolan Vargen alltså uppfyller kraven för godkännande och har därmed fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolans uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling och resultat.
- Elevernas individuella utvecklingsplaner.
- Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen.
- Skolans lokalmässiga förutsättningar.

På Skolverkets vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Jonas Hedström
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsrådet Sten Svanholm deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Kiruna kommun

Utbildningsinspektion i den fristående skolan Friluftsskolan Vargen i Kiruna

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Friluftsskolan Vargen den 20 och 21 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 2004.

Inspektionen inriktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga gällande författningar.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de förbättringsområden som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels hämtat ur den dokumentation som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels ur den information som framkommit vid inspektionsbesöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts. Huvudmannen för Friluftsskolan Vargen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Vid inspektionsbesöket intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Kiruna kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har till Skolverket skickat skolans senaste kvalitetsredovisning. Något övrigt material eller annan information om kommunens insyn i skolan har inte redovisats till Skolverket.

Beskrivning av skolan

Friluftsskolan Vargen	Antal elever
Grundskola	97

Skolverket godkände Friluftsskolan Vargen i Kiruna som en fristående grundskola för årskurserna 4–9 genom beslut (dnr 43-2003:368) den 6 maj 2003. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Skolans inriktning är allmän med en tydlig miljö- och friluftprofil som har sin utgångspunkt i "Ur och skur pedagogiken".

Huvudman för skolan är Friluftsskolan Vargen, ekonomisk förening med organisationsnummer 769609-8875.

Verksamheten vid Friluftsskolan Vargen startade läsåret 2004/05 och omfattar för närvarande årskurserna 4–8 men kommer nästa läsår att vara fullt utbyggd med årskurserna 4–9.

Skolan är inrymd i en av Jägarskolans före detta lokaler i Kiruna. Den är naturskönt belägen med utsikt över delar av Kiruna stad med omgivande fjällområden. I byggnaden närmast skolan finns den fristående förskoleklassen och grundskolan I Ur och Skur Vita Viddernas barnskola, med verksamhet i förskoleklass och årskurserna 1–3.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Friluftsskolan Vargen och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektionen visar att eleverna har en trygg och trivsamt lärandemiljö. Lärarna visar på ett stort engagemang och samtliga intervjuade bekräftar bilden av en god stämning såväl mellan elever som mellan vuxna och elever. Skolan bedriver ett mycket tydligt och medvetet hälsofrämjande arbete. Eleverna ges bra förutsättningar till motion och har goda kunskaper om exempelvis friluftsliv, miljö och hälsa.

Skolan har under de två första åren utarbetat en grund för sitt kvalitetsarbete som ger bra förutsättningar att utveckla arbetet vidare. Det är dock viktigt att skolans kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning i högre grad omfattar skolans

undervisning och kunskapsresultat så att även dessa områden kan bedömas. Även om skolans lärare har god kännedom om elevernas kunskapsutveckling bedömer inspektörerna att skolan saknar en heltäckande uppföljning och utvärdering av skolans resultat avseende elevernas kunskaper. Den uppföljning som genomförs koncentreras på svenska, engelska och matematik. Eftersom skolan saknar en tydlig och systematisk egen uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i övriga ämnen är det svårt att bedöma dessa.

Inspektionen visar att eleverna i nuläget har tillgång till en fungerande utbildning. För att även fortsättningsvis kunna genomföra en undervisning av hög kvalitet inom samtliga ämnen behöver skolan förbättra de lokalmässiga förutsättningarna för undervisningen i ämnena hem- och konsumentkunskap, trä- och metallslöjd samt de naturorienterade ämnena. Skolan behöver också arbeta vidare för ökad behörighet inom några ämnen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolans uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling och resultat i samtliga ämnen.
- Elevernas individuella utvecklingsplaner.
- Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen.
- Skolans lokalmässiga förutsättningar.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

Friluftsskolan Vargen har vid inspektionstillfället verksamhet i årskurserna 4–8 och har ännu inte utfärdat några betyg eller genomfört de nationella ämnesproven i årskurs 9.

Skolan har under två läsår genomfört de nationella proven i årskurs 5 i ämnena svenska, engelska och matematik. Under föregående läsår uppnådde nästan samtliga elever målen enligt de nationella proven. Första årets resultat visar däremot att det var ett relativt stort antal elever som inte fick godkänt resultat i något av ämnena. Enligt skolan är det dock svårt att dra några slutsatser av det första årets resultat eftersom eleverna endast hade gått på skolan i drygt en termin. Av dessa elever var det vid inspektionstillfället bara ett fåtal som fortfarande inte har uppnått målen i något av dessa ämnen.

Lärarna på skolan anser sig ha god kännedom om elevernas kunskapsutveckling. I arbetet med att följa elevernas kunskapsutveckling använder lärarna exempelvis diskussioner och muntliga redovisningar, prov samt olika diagnoser som finns i de läromedel som används inom engelska och matematik. Skolan använder också läsutvecklingsscheman och samtliga elever har en individuell

utvecklingsplan. Planen utvärderar elevens skolgång och resultat i olika ämnen med tyngdpunkt på svenska, engelska och matematik.

Även om skolans lärare har god kännedom om elevernas kunskapsutveckling bedömer inspektörerna att skolan saknar en övergripande och heltäckande uppföljning och utvärdering av skolans resultat avseende elevernas kunskaper. Vad gäller området kunskaper innehåller skolans kvalitetsredovisning endast en redovisning av resultaten på de nationella proven. Skolans uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper koncentreras på de tre ämnena svenska, engelska och matematik.

Eftersom skolan saknar en tydlig och systematisk egen uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat är det svårt att bedöma dessa. Det är således viktigt för skolan att förbättra denna del av sitt kvalitetsarbete för att kunna utvärdera undervisningen och den pedagogiska verksamheten som helhet.

Normer och värden

Inspektionen visar att elevernas lärandemiljö är trygg och trivsamt. Lärarna visar på ett stort engagemang och samtliga intervjuade bekräftar bilden av en god stämning såväl mellan elever som mellan vuxna och elever. Skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete och har upprättat en likabehandlingsplan. I det förebyggande arbetet genomförs exempelvis etiska samtal och olika värdegrundövningar. All personal kommer också att genomgå en utbildning i konflikthantering och attitydfrågor. Likabehandlingsplanen innehåller tydliga rutiner för hur eventuella kränkningar skall motarbetas. Den behöver dock kompletteras med tydligare riktlinjer om hur skolans arbete med att motverka och förhindra kränkningar skall dokumenteras. Inspektörerna vill också uppmärksamma skolan på att den 15 oktober 2006 träder nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill granskas om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Pedagogisk verksamhet

Skolan har en miljö- och friluftsinriktning som tar sin utgångspunkt i "Ur och Skur pedagogiken". Enligt skolan innebär den ett upplevelsebaserat lärande som under vissa årstider till delar bedrivs utomhus, i närområdet eller i de omgivande fjällområdena. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) samt de nationella kursplanerna.

Inspektionen visar att skolan har ett mycket tydligt och medvetet hälsofrämjande arbete. Genom skolan profil ges eleverna bra förutsättningar till motion och goda kostvanor. Delar av undervisning genomförs utomhus och eleverna når goda kunskaper om exempelvis friluftsliv, miljö och hälsa. De ges möjligheter till eget skapande och tränas i att ta eget ansvar för sin utbildning.

Skolan genomför utvecklingssamtal minst en gång per termin. Före samtalet får eleven och föräldrarna skriftliga frågor att besvara som förberedelse inför samtalet. Eleverna har en individuell utvecklingsplan men rektorn och personalen anser att dessa behöver utvecklas vidare. Inspektörerna delar denna uppfattning. De utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av består till stor del av en utvärdering av elevernas kunskapsutveckling och vad som fungerar bra respektive mindre bra i elevernas skolgång. Planerna saknar en tydlig framåtsyftande del där elevens individuella mål beskrivs. Vidare saknas en konkret beskrivning av de insatser som skolan ansvarar för.

Skolans inriktning i sitt arbete med att stödja eleverna är att de flesta stödinsatser huvudsakligen skall ges i den grupp som eleven tillhör. Enligt skolans handlingsplan för elevvård har lärarna elevvårdsansvaret för sin grupp av elever. I detta ansvar ingår bland annat kontakt med föräldrar, att lyfta ärendet till arbetslaget samt att utarbeta ett åtgärdsprogram. Alla elever i behov av särskilda stödåtgärder har utarbetade åtgärdsprogram. Inspektionen visar att skolan lyckas väl med att skapa extra lärarresurser som används för att stödja enskilda elever. Skolan har också ett avtal med kommunens elevhälsa som vid behov bistår med bland annat utredningar och konsultation.

Bedömning och betygssättning

Vid inspektionstillfället har skolan ännu inte utfärdat något betyg. Första betygstillfället infaller i slutet av denna termin. Lärarna kommer under hösten att delta i den kommunala skolans nätverksträffar för olika ämnen. Föräldrarna kommer att informeras om betygssättning på föräldramöten och eleverna kommer att ges tillfälle att under hösten diskutera detta område med lärarna.

Inspektörerna bedömer att skolan medvetet arbetar för att förbereda sig för betygssättning. I detta arbete är det dock viktigt att tydliggöra hur undervisning under lägerveckorna ingår i underlaget för bedömningen av elevernas kunskaper samt vilka kursplaner och mål som denna undervisning strävar mot. Vid inspektionen framkommer en osäkerhet hos elever avseende denna del.

Skolan behöver även se över sina lokalt bearbetade kursplaner. Skolan anger att den skall följa de nationella kursplanerna. I de lokalt bearbetade kursplanerna i vissa ämnen finns dock målformuleringar som inte fullt ut överensstämmer med de nationella kursplanerna. Vidare saknas vissa mål att uppnå i årskurs 5 i exempelvis hem- och konsumentkunskap och historia. Skolan behöver således säkerställa att de lokala kursplanerna leder till en utbildning som väsentligen motsvarar den som anges i de nationella kursplanerna.

Skolledning

Skolan har en heltidsanställd rektor som arbetat på skolan sedan den startade. Rektor är också en av fem styrelsemedlemmar och styrelsens ordförande. Inspektionen visar att rektor är väl förtrogen med verksamheten och tar ansvar för ledningen av verksamheten. Styrningen och ledning har under de två första

åren mest koncentrerats mot organisatoriska och lokalmässiga frågor. Mot bakgrund av det som framkommer i denna rapport behöver rektorn tydligare ta ledningsansvaret även för exempelvis kunskapsuppföljning och utvecklingen av kvalitetsarbetet.

Kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning

Skolan har upprättat en skriftlig kvalitetsredovisning. Där redovisas fyra områden; elevernas inflytande och ansvar, kunskaper för årskurs 5, skolans friluftsförhållanden samt skola och hem. För att bedöma måluppfyllelsen inom dessa områden använder skolan en enkät till föräldrarna, brev från eleverna till rektorn, de nationella proven i årskurs 5 samt synpunkter från lärarna. Inom de utvalda områdena beskriver kvalitetsredovisningen vilken metod skolan använt, en analys och bedömning samt beslutande åtgärder för förbättring.

Inspektörerna bedömer att skolan under de två första åren utarbetat en grund för sitt kvalitetsarbete som ger bra förutsättningar att utveckla arbetet vidare. Det är dock viktigt att skolans kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning i högre grad omfattar skolans undervisning och kunskapsresultat så att även dessa områden kan bedömas. Enligt inspektörerna är det särskilt viktigt att skolan följer upp och utvärderar de ämnen där skolan saknar ämnesutbildad personal och där de lokalmässiga förutsättningarna sannolikt inte kommer att vara tillräckliga för undervisningen i årskurs 9. Inspektörerna vill också lyfta fram att, enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet, skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Framledes skall även skolans uppföljning och utvärdering av sin likabehandlingsplan redovisas.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information att skolan står öppen för alla i föreskriven utsträckning, om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Utbildningen skall även vara avgiftsfri.

Bestämmelser finns i bl. a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Tillgång till utbildning

Inspektionen visar att eleverna i nuläget har tillgång till en fungerande utbildning. Undervisning bedrivs i alla ämnen, varav några genomförs i lokaler som lånas av andra skolor. Delar av hem- konsumentkunskapen genomförs utomhus och under de lägerveckor som arrangeras. Vissa av momenten i de naturorienterade ämnena kräver också tillgång till lokaler och utrustning som skolan i nuläget inte har. Skolan är således, för vissa moment och ämnen, beroende av andra skolors lokaler och utrustning för att kunna genomföra delar av undervisningen. Enligt inspektörerna är det viktigt att skolan snarast säkerställer en långsiktig lösning avseende de lokaler och den utrustning som behövs för undervisningen.

Eleverna erbjöds inför nuvarande läsår att välja mellan de moderna språken tyska och spanska. Endast ett fåtal elever valde tyska varför skolan genomför undervisning i spanska. Skolan har dock behörig personal även för undervisning i tyska. Eleverna kan också välja att läsa engelska eller svenska inom ramen för sitt språkval. Vid inspektionen framkommer dock en osäkerhet hos elever och föräldrar ifall detta alternativ är öppet för alla. Skolan behöver därför förbättra och tydliggöra sin information om språkvalet.

Personal

Skolan har 10 lärare fördelade på två arbetslag, ett för årskurserna 4–6 och ett för årskurserna 7–9. Tre av lärarna saknar en fullständig pedagogisk utbildning. Två av dessa har flerårig erfarenhet som lärare i den kommunala skolan. Den tredje genomgår en lärarutbildning som blir klar om drygt ett år.

Ingen av lärarna har utbildning för undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap. För ämnena slöjd, musik och bild saknas också ämnesutbildad personal. Enligt skolan är det mycket svårt att rekrytera lärare för dessa ämnen. Enligt inspektörerna måste skolan fortsätta att arbeta för ökad behörighet även inom dessa ämnen.

Lokaler och läromedel

Inspektionen visar att lokalerna överlag är ändamålsenliga och i gott skick. Som tidigare nämnts behöver de lokalmässiga förutsättningarna för ämnena hem- och konsumentkunskap, trä- och metallslöjd samt de naturorienterade ämnena förbättras för att ge förutsättningar till en undervisning av hög kvalitet även i årskurs 9. Även skolhälsovårdens förutsättningar behöver ses över. Skolan har också planerat en ombyggnation av lokalerna men i nuläget är det osäkerhet om den blir av. Skolan samarbetar med Kiruna kommun för att lösa lokalfrågan.

Skolans stabilitet

Skolverket har tagit del av huvudmannens två senaste årsredovisningar, budget för 2006/07 samt elevprognos. Skolverket bedömer att såväl elevunderlaget som huvudmannens ekonomiska situation ger skolan stabilitet.

Datum	Ort
2006-11-08	Umeå

Jonas Hedström
Sten Svanholm